

Юмын лу шўдымашыже

Иктаж-могай уда пашам ыштымет годым тыланетат ойланыт докан: «Тыге ышташ ок лий. Тиде – сулык!» Сулык манме умылымаш Юмын Законом але Тудын шўдымашыже-влакым пудыртымым ончыкта. А кузе тиде мемнан ылышыште палдырна? Иктаж-могай ўзгарын пудырген кертмыж нерген ме палена. Кучен от шукто, пуртен колтет але перет гын, ўзгар пудырген кертеш. Айдеме денат тыгай туткар лийын кертеш. Вет кажне ег Юмым палыже да тудын чонжо колымаш деч утаралтше манын, Юмын Закон пуалтын. Айдеме тудым ок шукто гын, локтылалтеш. Юмо икмыняр тўжем ий ончыч Моисей пророк гоч лу шўдымашым пуэн. Синай курыкышто налме нине шўдымаш-влакым шуктыммо дене айдемын чонжо аралалт ила.

I. Эн чот Юмым жапле

«Господь Юмет тыйын Мый улам, Мый дечем моло юмо тыйын ончылнет ынже лий». Юмо тыланет тўняште эн кўлешан Личность. Тудо ала-могай «вий» огыл, а эн кугу Личность. Кўм тый йўратет, тудым ынет тургыжландаре, ынет ойгандаре. Кўм тый аклет, тудым куандарынет, пиаланым ыштынет. Эре ала-мом сайым ыштымет шуэш. Тый Юмым эн чот жаплет да йўратет гын, пленет лиймыжым, тыйын верч куанымыжым вучет.

Вет Юмо тўняште эн сай, поро, сылне да йӧратыше Личность. Тудын деч сай нигӧ да нимо уке. Тудо чыла шотыштат Эн, Эн чапле! Тый молитва гоч Юмо дене мутланет гын, тидым чынжымак шижат. Тидым умылаш Юмо Шке полша. А тый Тудын дене ынет мутлане гын, Шке йӧраты-машыжым Тудо кузе ончыктен кертеш?

II. Идол-влаклан ит кумал

«Пылпомышто, мландыште, вўдыштӧ улшо нимо пўрымӧ-шамычын тўсыштым ыштен ит шогалте, нунылан Юмо олмеш ит кумал». Южгунам лишыл енет, йолташет але окса тыланет идол лийын кертеш. Шке илышыштет иктаж ўзгарым, шонымашым але айдемым эн кўлешанлан шотлет гын, тидым идоллан кумалмаш манаш лиеш. Мутлан, тый кумдан палыме але поян ег лийнет. А весе гын компьютер дене веле моднеже, ача-аважымат ок шотло. Шуко шонымашыже ны сай, ны уда огыл гынат, мемнан чонлан чылажак пайдале огыл да пиал деке ок нангай, тидым шарнаш кўлеш.

III. Юмым ит мыскыле

«Господь Юметын лўмжым арамеш ит ойло». Юмын шўдымашыже-влакым она шукто але Тудын пўрымӧ ег-влакым да пўртўсым она йӧрате гын, тидын дене ме Юмым мыскылена. Юмын пўрымӧ ег-влаклан, вольык, янлык да кушкыл-влаклан осалым ыштена гын, тидын дене ме Юмым мыскылена. Господь Шке мемнам пўрен, кажныжлан могай-гынат мастарлыкым пуэн. Тиде мастарлыкым кучылт она мошто, шкенам шке да йырна улшо тўням она йӧрате гын, тидын дене ме Юмым мыскылена.

IV. Ик кечым Юмылан пу

Айдеме мландымбалне илымыж годым эре могай-гынат пайдам але куаным кычалеш, курымаш илыш нерген шонаш ок ярсе. Кунам ме тидын нерген шоналтен кертывна?

Господь Юмо дене молитва гоч мутланаш да Пырчесым подылмо гоч Тудын дене ушнаш манын, арняште мыланна лўмын ик кече – рушарня – пуалтын. Иудей-влак шуматкечым жаплат, а христиан-влак – Иисус Христосын ылыж кынелме кечыжым – рушарням. Тиде кечын черкыш каяш, сулыкым касарыкташ, Пырчесым подылаш кўлеш. Окса верч толашаш але кумыл шупшмо почеш перныл кошташ сай огыл.

V. Шке ача-аватым пагале

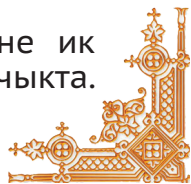
«Шке ачатым, аватым пагале, тыла-нет поро пиал лиеш, мланде ўмбалне тый кужу ўмыран лият». Юмо мыланна ылышым ача-авана гоч пуэн. Тидым эре шарнаш да таум ыштен мошташ кўлеш. Ойыштым колыштман, ваштареш ойлыман огыл. Ача-авам чаманыман, полшаш тыршыман. Чаманымаш деч посна йўратымаш оклий. Нуно мемнан верч шке тазалыкыштым, жапыштым, ласка ылышыштым чаманен огытыл. Кажныже кертмыж семын тыршен, мемнам ончен кушташ шке надыржым пыштен. Тидым мондыман огыл.

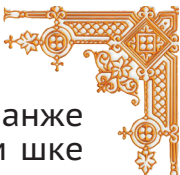
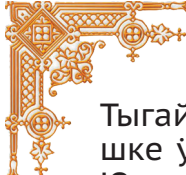
VI. Ит пушт

Вес еным ўлык шындаш тўчымў, мыскылыме, ужалыме денат «пушташ» лиеш. Ача-аватлан але вес енлан иктаж-мом каласымет деч ончыч шоналте. Тыйын шомакет але койышет нигўмат ынже сусырто. Вольык, янлык, кайык да кушкыл шотыштат тидымак ойлаш лиеш. Тўрлў чонаным орландарет, пушенгым локтылат, шке почешет шўкшакым кодет гын, тыйын нерген нигўат поро мутым ок каласе. Господь Юмо тиде тўням мыланна илаш пуэн, тыште локтылаш да шалатылаш ок лий.

VII. Ит яжарлане

«Блуд, блудить» мутшо «заблудиться» мут дене ик вожан, корным йомдарен, йомын коштым ончыкта.

Тыгай айдеме Юмылан, лишыл еңжылан але шкаланже шке ўшанле огыл. Израильтянин-шамычат южгунам шке Юмышт деч корангыныт да чын Юмым палыдыме калык-влакын идолыштан кумалыныт. «Шке корныштышт йомын коштыныт», – тыге нунын нерген ойла пророк.

VIII. Ит шолышт

Еңыным йодде налмаш – тиде шолыштмаш. Мом тый шке пашат дене ыштен налын отыл, тудым ит тўкө. Кўсын налмым от пөртылтө, мумо арверым шкаланет налат, ужалыме годым ондален висет, машина дене яра кудалыштат гын, тидат шолыштмаш лиеш. Йоча-влакын тунемаш өрканымыштат шолыштмо дене иктак, вет ача-ава ден туныктышо-влак нунын верч тыршат, шуко вийыштым пытарат.

IX. Ит ондале

«Шойыштын, ең ўмбаке ит ойло». Еңым ондалаш сай огыл. Тидым палена гынат, ме чўчкыдынак шойыштына. Южгунам эше воштыл ойлена: «сайынак чиялтышым», «изишак шойыштым». Чевер олмам изи шукш пытара, рўданме дене пенгыде кўртнў локтылалтеш. Шойыштмашат айдемым, тудын шўм-чон моторлыкшым пытара. Шойышташ йоратыше ең тўжвал тўсшө дене мотор гынат, кўргыжө «шўйшө», нимогай пашаштат тудлан ўшанаш оклий.

X. Ит кўране

Мо тыйын лишылетын уло, ниможланат ит кўране. Тудо чылажымат шке чын илышыже, паша мастарлыкше дене ыштен налын гын, молан тидлан кўранаш? Шкенан мо сай улыжлан куаныман, Юмылан таум ыштыман. А кўранымаш шўмым лавырта. Кө шке ушыжо дене еңыным налнеже, тудо осал паша мартеат шуын кертеш. Мыланна шке чоннан арулыкшым тўрлө осал шомак да шонымаш деч аралыман, еңын ойгылан куаныман огыл.

Юмын Законын шўдымашыже-влак икте-весышт дене чак кылдалт шогат. Ик шўдымашым пудыртет, весымат яндарын кучен от керт. Тыге ик сулык почеш весым ыштет. Сулык ыштыме дене ме шкенан чоннам локтылына.

